

Štvrtý diel
ODVÁŽNE ZMLUVY

Prvý oddiel
Všeobecné ustanovenia

§ 1

Ak podľa dohody strán závisí prospech alebo neprospech aspoň jednej zmluvnej strany od neistej udalosti, ide o odvážnu zmluvu.

§ 2

Pre záväzky z odvážnych zmlúv sa nepoužijú ustanovenia o zmene okolností a neúmernom skrátení.

Tretí oddiel
Zaopatrovacie zmluvy

Prvý pododdiel
Zmluva o zaopatrovacej rente

§ 1

Zo zmluvy o zaopatrovacej rente vzniká fyzickej osobe (oprávnená osoba) právo, aby jej iná osoba (povinná osoba) vyplácala pravidelnú peňažnú rentu, a to doživotne alebo po inak určenú dobu neurčitého trvania.

§ 2

Ak sa povinná osoba zaviazala poskytovať rentu po dobu života oprávnenej osoby, alebo po dobu dlhšiu ako päť rokov, zmluva o zaopatrovacej rente sa musí uzatvoriť písomne.

§ 3

(1) Ak sa nedohodlo inak, je renta splatná mesačne vopred.

(2) Ak zomrie oprávnená osoba, povinná osoba je zaviazaná zaplatiť rentu za celé obdobie, kedy oprávnená osoba žila a mala právo na vyplácanie renty, a to bez ohľadu na to, ako bola dohodnutá jej splatnosť.

§ 4

- (1) Právo na vyplácanie renty nemožno previesť na iného.
- (2) Právo na nevyplatenú rentu, ktorá bola splatná za života oprávnenej osoby, možno postúpiť.
- (3) Právo na nevyplatenú rentu podľa § 3 ods. 2 prechádza na dedičov.

Druhý pododdiel

Zmluva o zaopatrení osoby

§ 5

- (1) Zmluvou o zaopatrení osoby sa osoba (povinná osoba) zaväzuje poskytovať fyzickej osobe (oprávnená osoba) zaopatrenie dojednaného druhu a v dojednanom rozsahu, prípadne celkové zaopatrenie, za čo na ňu oprávnená osoba prevedie svoj majetok alebo jeho časť.
- (2) Závazok poskytnúť zaopatrenie podľa ods. 1 môže byť viazaný na život oprávnenej osoby alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania.

§ 5a

- (1) Zaopatrenie podľa § 5 sa môže poskytovať aj inej ako oprávnenej osobe, ktorá bude uvedená v zmluve; ustanovenia o oprávnenej osobe sa použijú primerane.
- (2) Povinnou osobou nesmie byť osoba, ktorá poskytuje zdravotné alebo sociálne služby, ani osoba, ktorá prevádzkuje alebo spravuje zariadenie poskytujúce zdravotné alebo sociálne služby a ani osoba, ktorá v takomto zariadení pracuje; to neplatí, ak je povinná osoba blízkou osobou oprávnenej osoby.

§ 5b

- (1) Pod celkovým zaopatrením sa rozumie najmä poskytnutie výživy, bývania, stravy, ošatenia, starostlivosti a v prípade choroby aj úhrada nákladov spojených s liečením. Do celkového zaopatrenia patria i náklady vynaložené v súvislosti s pohrebom oprávnenej osoby.
- (2) V zaopatrovacej zmluve sa môže určiť, že na celkové zaopatrenie je povinná prispievať aj oprávnená osoba. Spôsob a rozsah príspevku musí byť určený v zmluve.
- (3) Ak sa povinná osoba zaviaže poskytovať oprávnenej osobe zaopatrenie vo forme naturálneho plnenia¹, môže zmluva obsahovať vyjadrenie jeho protihodnoty v peniazoch, prípadne spôsob jej určenia; takéto vyjadrenie nezaväzuje povinnú osobu povinnosti plniť si svoje záväzky spôsobom a v rozsahu, ako boli dohodnuté v zaopatrovacej zmluve a ani jej nezakladá právo voľby.

¹ Posúdiť, či spojenie „naturálne plnenie“ zodpovedá všeobecnej časti OZ (lepšie vyhovuje než spojenie „nepeňažné plnenie“, keďže zahŕňa nielen plnenie vecami, ale aj službami)

§ 6

Zmluva o zaopatrení osoby musí mať povahu notárskej zápisnice.

§ 7

(1) Ak sa zmluvou o zaopatrení osoby prevádza na povinnú osobu nehnuteľnosť určená na bývanie, musí oprávnená osoba v zmluve vyhlásiť, či v prevádzanej nehnuteľnosti býva.

(2) Ak oprávnená osoba v prevádzanej nehnuteľnosti býva, súčasťou zaopatrovacej zmluvy musí byť dohoda o vecnom bremene, zafažujúcom povinnú osobu strpieť právo oprávnenej osoby na doživotné bývanie v prevádzanej nehnuteľnosti; to neplatí, ak oprávnená osoba v zaopatrovacej zmluve výslovne vyhlási, že sa práva na zriadenie vecného bremena vzdáva.

§7a

(1) Vlastníctvo povinnej osoby k prevádzanej nehnuteľnosti sa zapíše do katastra nehnuteľností iba súčasne so zápisom vecného bremena podľa § 7 ods. 2.

(2) Vecné bremeno môže na návrh podaný povinnou osobou zrušiť súd, ak:

- a) povinná osoba preukáže, že oprávnená osoba má k dispozícii dôstojné bývanie v inom obydli a že jej právo bývať v ňom je zabezpečené spôsobom, ktorý nevyvoláva pochybnosť o akomkoľvek ohrození jej práv a o zhoršení jej životných podmienok, alebo
- b) oprávnenú osobu je vzhľadom na jej zdravotný stav popísaný v lekárskej správe² a pre jej vlastný prospech potrebné natrvalo umiestniť v zdravotníckom alebo opatrovateľskom zariadení a úhrada nákladov s tým spojených je v prevažnej miere závislá od speňaženia nehnuteľnosti, ku ktorej sa vecné bremeno viaže.

§ 8

(1) Ak sa na strane povinnej osoby zmenia pomery natoľko, že nie je spravodlivé od nej žiadať, aby oprávnenej osobe poskytovala naturálne plnenie, na ktoré sa zaviazala v zmluve, môžu sa strany dohodnúť, že naturálne plnenie sa úplne alebo sčasti nahradí peňažnou rentou vo výške, určenej ako peňažná protihodnota naturálneho plnenia v zmluve (§ 5b ods. 3).

(2) Ak ustanovenie o peňažnej protihodnote naturálneho plnenia v zaopatrovacej zmluve chýba, môžu sa strany dodatočne dohodnúť na poskytovaní peňažnej renty,

² Spojenie „lekárska správa“ môže byť nahradený – odborným posúdením, znaleckým posudkom? – podľa konzultácie s procesualistami a súčasným nastavením CMP, prípadne jeho budúcou úpravou

nahradzujúcej naturálne plnenie; ak sa tak nestane, môže o nahradení naturálneho plnenia peňažnou rentou rozhodnúť na návrh podaný povinnou osobou súd.

§8a

(1) V konaní podľa § 8 ods. 2 môže súd rozhodnúť aj bez návrhu o tom, aby povinná osoba zložila v prospech oprávnenej osoby u vhodného prevádzkovateľa zdravotníckeho alebo opatrovateľského zariadenia peňažnú sumu vo výške, ktorá zabezpečí jej dôstojné bývanie a potrebnú starostlivosť.

(2) Dohoda o nahradení naturálneho plnenia peňažnou rentou ani rozhodnutie súdu nemôžu ukrátiť právo oprávnenej osoby na zaopatrenie, ktoré pre ňu vyplývalo zo zaopatrovacej zmluvy.

§ 9

(1) Ak povinná osoba neposkytuje oprávnenej osobe naturálne plnenie dohodnuté v zmluve, môže od nej oprávnená osoba žiadať vyplatenie jeho protihodnoty v peniazoch vyjadrenú v zmluve (§ 5b ods. 3); ak také ustanovenie v zmluve chýba a ak sa na peňažnej protihodnote strany nedohodnú ani dodatočne, výšku peňažnej protihodnoty naturálneho plnenia určí na návrh oprávnenej osoby súd.

(2) Právo na protihodnotu dohodnutého zaopatrenia v peniazoch podľa ods. 1 si môže uplatniť voči povinnej osobe namiesto oprávnenej osoby tretia osoba, ktorá na seba dobrovoľne prevzala plnenie naturálnych záväzkov povinnej osoby zo zaopatrovacej zmluvy, a to po dobu, počas ktorej plní tieto záväzky namiesto povinnej osoby.

(3) Dohoda o nahradení naturálneho plnenia peňažnou rentou ani rozhodnutie súdu podľa ods. 1 nemôžu ukrátiť právo oprávnenej osoby na zaopatrenie, ktoré pre ňu vyplývalo zo zaopatrovacej zmluvy.

§ 10

Ak dôjde k zničeniu alebo zásadnému poškodeniu nehnuteľnosti, v ktorej mala oprávnená osoba zabezpečené bývanie, musí povinná osoba zabezpečiť pre oprávnenú osobu na vlastné náklady primerané náhradné bývanie.

§ 11

Práva oprávnenej osoby zo zaopatrovacej zmluvy nie je možné postúpiť a ani neprechádzajú na dedičov oprávnenej osoby, okrem práva na nevyplatenú peňažnú

rentu za celé obdobie, kedy oprávnená osoba žila a mala právo na vyplácanie renty, a to bez ohľadu na to, ako bola dohodnutá jej splatnosť.

§ 12

(1) Ak na strane oprávnenej osoby vystupujú dve alebo viac osôb, musí zaopatrovacia zmluva určiť rozsah poskytovaného plnenia pre každú z nich.

(2) Po smrti jednej z oprávnených osôb ostávajú práva a povinnosti zo zaopatrovacej zmluvy zachované tej osobe (osobám), ktorá prežila zomrelú oprávnenú osobu.

§ 13

Pri opakovanom alebo obzvlášť závažnom porušení zaopatrovacej zmluvy zo strany povinnej osoby, ktoré vážne ohrozuje práva oprávnenej osoby a zhoršuje jej životné podmienky, môže oprávnená osoba od zaopatrovacej zmluvy odstúpiť³.

³ Zosúladiť so všeobecnou časťou o zániku záväzkov